

**НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ О.О.БОГОМОЛЬЦЯ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ЦЕНТР НЕПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ
ІНСТИТУТУ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ**

МАТЕРІАЛИ

**МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«ІННОВАЦІЇ У ПІСЛЯДИПЛОМНІЙ МЕДИЧНІЙ ОСВІТІ:
ДОСВІД І ПЕРСПЕКТИВИ»**

14 жовтня 2024

КИЇВ 2024

УДК 378.6.046-021.68:61]:001.895](06)

Інновації у післядипломній медичній освіті: досвід і перспективи : матеріали міжнародної наук.-практ. конф. 14 жовтня 2024р. м.Київ / Нац. мед. ун-т імені О. О. Богомольця, Навчально-науковий центр неперервної професійної освіти; уклад. та відп. за вип.: Л.В. Лимар. – Київ, 2024. – 145 с.

ОРГАНІЗАТОР:

НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ О.О. БОГОМОЛЬЦЯ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ЦЕНТР НЕПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ:

КУЧИН Юрій Леонідович, ректор Національного медичного університету імені О.О.Богомольця, член-кореспондент НАМНУ, доктор медичних наук, професор, професор кафедри хірургії, анестезіології та інтенсивної терапії Інституту післядипломної освіти Національного медичного університету імені О.О.Богомольця, Заслужений лікар України, голова організаційного комітету.

НАУМЕНКО Олександр Миколайович – перший проректор з науково-педагогічної та післядипломної освіти, член-кореспондент НАМНУ, доктор медичних наук, професор, професор кафедри отоларингології Національного медичного університету імені О.О.Богомольця, Заслужений лікар України, заступник голови організаційного комітету.

ВЕЖНОВЕЦЬ Тетяна Андріївна – директорка Інституту післядипломної освіти Національного медичного університету імені О.О.Богомольця, доктор медичних наук, професор, професорка кафедри менеджменту Національного медичного університету імені О.О. Богомольця, заступник голови організаційного комітету.

СТУЧИНСЬКА Наталія Василівна – зав.кафедри медичної та біологічної фізики та інформатики Національного медичного університету імені О.О. Богомольця, докторка педагогічних наук, професорка, заступник голови організаційного комітету.

ЛИМАР Леся Володимирівна – директорка Навчально-наукового центру неперервної професійної освіти Інституту післядипломної освіти Національного медичного університету імені О.О. Богомольця, кандидатка психологічних наук, доцентка, заступник голови організаційного комітету.

КЕФЕЛІ-ЯНОВСЬКА Олена Ігорівна – ст. викладач Навчально-наукового центру неперервної професійної освіти Інституту післядипломної освіти Національного медичного університету імені О.О. Богомольця, кандидатка медичних наук, відповідальний секретар.

ДУМЕНКО Тетяна Михайлівна – асистентка Навчально-наукового центру неперервної професійної освіти Інституту післядипломної освіти Національного медичного університету імені О.О. Богомольця, кандидатка медичних наук., відповідальний секретар.

Укладачі та відповідальні за випуск:

ЛИМАР Леся Володимирівна

©Л.В. ЛИМАР

НОВАЦІЯ, ІННОВАЦІЯ, ІННОВАТИКА: ОСВІТНІЙ КОНТЕКСТ

Розвиток і впровадження інновацій у сучасній медицині, їхнє надважливе значення засвідчені численними вітчизняними та зарубіжними дослідженнями, представленими на різноманітних міжнародних форумах, як-от: «Інновації в медицині – здоров'я нації», «Інновації в медицині – для професіоналів», «Наукові дослідження та інновації в медицині» та ін. Відповідно, зростає й потреба в інноваційних рішеннях задля оптимізації освітніх зусиль у медичному секторі; покращення якості традиційної освіти через залучення інновацій як основного принципу навчання майбутніх працівників у сфері медицини й охорони здоров'я має бути стійким у довгостроковій перспективі.

Особливості впровадження інноваційних технологій в освітній процес підготовки фахівців, зокрема й майбутніх лікарів, постійно перебувають у полі зору дослідників проблем дидактичної інноватики (І. Дичківська, В. Кремень, І. Зязюн, С. Ілляшенко та ін.) [1; 2].

Проте розширення змісту інноваційних процесів в освіті і, як результат – поява нових номінацій і розширення поля понятійних категорій (*новація, інновація, інноватика, інноватизація, інновативність, інноваційний, інновативний*) першою чергою потребує, на нашу думку, теоретичного аналізу змісту термінів означеної системи й конкретизації можливостей їх ефективного практичного використання.

Термін *інновація* запровадив австрійський економіст Йозеф Шумпетер (1883 - 1950), якому належить і перша – класична – класифікація інновацій. У дефініції терміна *інновації*, наведеній в тексті Закону України «Про інноваційну діяльність», зазначено, що це «новостворені (застосовані) і (або) вдосконалені конкурентоздатні технології, продукція або послуги, а також організаційно-технічні рішення виробничого, адміністративного, комерційного або іншого характеру, що істотно поліпшують структуру та якість виробництва і (або) соціальної сфери» [4]. Звідси, *інновація* в контексті освітнього процесу номінує нововведення в педагогічній

діяльності, у змісті й технологіях навчання задля підвищення його ефективності. Похідна лексема *інноваційний* зі значенням ‘той, що стосується інновації’ у вищезазначеному тексті наведена в таких терміносполуках: інноваційна діяльність, інноваційний продукт, інноваційна освіта, інноваційний проєкт тощо. Отже, визначальним в трактуванні поняття *інновація* є прикладний характер прогресотворчого результату інноваційної діяльності.

Розглянуті терміни слід розрізняти з близькими до них поняттями *новація*, *новаційний*. Якщо *інновація* означає застосоване нововведення, процес його освоєння чи впровадження, то *новація* – це саме нововведення (в освіті – новий метод, нова методика, технологія чи програма). Отже, *інновацією* називаємо реалізовану новацію. За результатами запиту *новаційний* в пошуковій системі Google (вересень 2024 р.) виявлено номінації, які можна поділити на дві групи: 1) новаційний центр, громадсько-новаційний фонд, новаційна компанія, новаційний пристрій; 2) новаційна діяльність, новаційний напрямок, новаційний підхід, новаційні форми і методи, новаційні методики, новаційний різновид.

Відносно новий термін *інноватика* номінує галузь науки, предметом вивчення якої є формування й поширення новацій, способи прийняття інноваційних рішень тощо. Відповідно, інноватика в освіті – це галузь досліджень виникнення і поширення нового в освітній сфері [3, с. 34]. Педагогічну інноватику визначають як нову наукову дисципліну, що вивчає загальні основи теорії педагогічних інноваційних процесів, як вчення про створення, оцінювання, освоєння і використання педагогічних новацій [3, с. 38].

Окреслене вище тлумачення термінів *інновація* й *інноватика* дає нам розуміння сутності поняття *інновативність*, яку розглядаємо як характеристику сприйнятливості до нововведень, здатності до практичного впровадження інтелектуальних рішень у діяльність [3, с. 37]. Як бачимо, інновативність є якісною характеристикою інновативного розвитку. Відзначимо, що в плані психологічної готовності до інновативної діяльності виділяють категорії: інновативність особистості, інновативна поведінка.

Смислова інтерпретація поняття *інноваційність* в освітній сфері передбачає

акцентування на таких категоріях, як педагогічний принцип; спрямованість освітнього процесу на конструктивну зміну ідеології, змісту і технологій; введення принципово нового, що суттєво змінює педагогічну практику [3, с. 38].

Засвідчене ж мовною практикою паралельне вживання терміносполук зі складниками *інноваційний* та *інновативний* (інноваційний розвиток / інновативний розвиток, інноваційна діяльність / інновативна діяльність; інноваційні рішення, інновативна культура тощо) вимагає, на нашу думку, більш детальної конкретизації їхнього змістового наповнення та контекстуального вживання, що й стане предметом нашого подальшого більш широкого дослідження.

Список використаних джерел:

1. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: підручник. 2-ге вид., допов. Київ, Академвидав. 2012. 352 с.
2. Освітні інновації в медицині: семінари-дебати та лекції-дебати / Д. Шорікова, В. Ходоровський, Є. Шоріков, О. Хухліна, К. Яковець // *Буков. мед. вісн.* 2018. 22, № 4. С. 176–180.
3. Інноватика в освіті: короткий термінологічний словник / Укладач: Г.В. Товканець. Мукачево: МДУ, 2021. 80 с.
4. Закон України «Про інноваційну діяльність» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2002, № 36, ст.266).